

Expunere de motive

privind completarea Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare

Prezenta propunere legislativă are ca obiect modificarea și completarea Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin introducerea unui nou articol, art. 503¹, care reglementează în mod expres condițiile în care poate fi exprimat consimțământul pentru efectuarea actelor medicale asupra minorului, în cadrul exercitării autorității părintești.

Codul civil consacră principiul exercitării în comun a autorității părintești, inclusiv în ceea ce privește deciziile referitoare la persoana minorului. Cu toate acestea, în forma actuală, legislația nu conține o reglementare clară și expresă cu privire la modalitatea de exprimare a consimțământului pentru actele medicale care nu au caracter de urgență și care nu implică un risc major pentru sănătatea sau integritatea minorului. Această lipsă de reglementare a generat, în practică, dificultăți de interpretare și aplicare, atât pentru părinți, cât și pentru personalul medical, precum și practică neunitară la nivel administrativ și judiciar.

În absența unei norme clare, situații curente au fost tratate diferit, în funcție de interpretarea subiectivă a principiului exercitării comune a autorității părintești, ceea ce a condus fie la blocarea accesului minorului la îngrijiri medicale uzuale, fie la incertitudine juridică pentru cadrele medicale. Această stare de fapt contravine cerințelor de claritate, previzibilitate și securitate juridică ale legii, consacrate de art. 1 alin. (5) din Constituția României.

Soluția legislativă propusă prin introducerea art. 503¹ urmărește să clarifice această situație, stabilind în mod expres că, pentru actele medicale care nu au caracter de urgență și nu implică un risc major, consimțământul poate fi exprimat de unul dintre părinți, în exercitarea autorității părintești. Această soluție este justificată de necesitatea asigurării accesului efectiv și neîngrădit al minorului la îngrijiri medicale uzuale și reflectă un just echilibru între principiul exercitării comune a autorității părintești și exigențele vieții practice.

Pentru a păstra caracterul comun al autorității părintești și pentru a asigura transparența deciziilor luate, textul instituie obligația părintelui care a exprimat consimțământul de a-l informa pe celălalt părinte cu privire la actul medical, anterior efectuării acestuia sau, dacă informarea prealabilă nu a fost posibilă, ulterior, într-un

ROMANIA

termen rezonabil. Această obligație nu condiționează însă valabilitatea actului medical, evitând astfel blocaje nejustificate în situațiile negrave.

Totodată, propunerea legislativă reglementează în mod expres și limitativ excepțiile de la regula generală, stabilind că este necesar consimțământul ambilor părinți în cazul actelor medicale care implică un risc major pentru sănătatea ori integritatea minorului, precum și în situația în care există o hotărâre judecătorească definitivă care stabilește o altă modalitate de exercitare a autorității părintești sau condiții speciale privind luarea deciziilor referitoare la sănătatea minorului. Această soluție este în deplină concordanță cu principiile Codului civil și cu practica instanțelor judecătorești.

Reglementarea propusă este construită în jurul principiului interesului superior al minorului, consacrat de Codul civil, de Constituția României și de convențiile internaționale la care România este parte. În acest sens, se prevede în mod expres că obligația de informare se îndeplinește cu respectarea interesului superior al minorului și fără a pune în pericol siguranța acestuia ori a părintelui care a exprimat consimțământul, având în vedere existența unor situații particulare de conflict sever sau risc.

Textul propus este corelat cu dispozițiile Codului civil privind autoritatea părintească și cu legislația specială în materia drepturilor pacientului, fără a genera paralelisme normative sau contradicții. Terminologia utilizată este unitară și conformă Codului civil, fiind folosită exclusiv noțiunea de „minor”. De asemenea, soluția legislativă respectă principiul egalității în drepturi, neinstituind o ierarhie între părinți, ci reglementând o modalitate de exercitare a autorității părintești, justificată obiectiv și proporțional.

Prin adoptarea prezentei propuneri legislative se asigură o reglementare clară, coerentă și previzibilă a consimțământului pentru actele medicale ale minorului, se contribuie la protejarea interesului superior al minorului și se consolidează securitatea juridică, fără a aduce atingere principiilor fundamentale ale dreptului familiei.

Deputat Răzvan Enache
Circumscripția electorală nr. 39, Vaslui

